

негативні наслідки несприятливої кон'юнктури. Різноманітні програми прямої підтримки аграрного сектора на державному рівні активно доповнюються регіональними формами сприяння.

Початок нового тисячоліття характеризується подальшим розширенням залученості США і Європи в світову торгівлю сільськогосподарськими товарами. Найбільш яскраво ця тенденція проявляється в США, де обсяг зовнішньоторговельного обороту сільськогосподарською продукцією зберігається на рівні близько 50% від загального обсягу сільськогосподарського виробництва. Зростання експорту супроводжується зростанням імпорتنих поставок сільськогосподарської продукції.

Таким чином, теорія і практика доводять, що рівень продовольчої безпеки безпосередньо залежить від ступеня та ролі державного регулювання сільського господарства і чим вище рівень державного регулювання, тим вище ступінь самозабезпеченості країни в продовольстві.

Список використаних джерел:

1. Гребенюк М. Правовий механізм гарантування продовольчої безпеки в сучасних умовах. URL: <http://pravoznavec.com.ua/period/article/6208/%CC#chapter>
2. Васільєва Л. М. Методичні аспекти державного регулювання стійкого розвитку аграрного сектору в зарубіжних країнах. *Науковий вісник Академії муніципального управління*. 2011. № 4. С. 74 – 83.

Науковий керівник: **Павленко Г. М.**, *ст. викладач,
Одеська національна академія харчових технологій,
м. Одеса, Україна*

Жмирова О. О.

*здобувач вищої освіти 4 курсу факультету ММіЛ
Одеська національна академія харчових технологій,
м. Одеса, Україна*

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Одним із головних елементів економічної політики держави є продовольча безпека, що спрямована на забезпечення стабільного виробництва продуктів харчування, доступності їх отримання та використання населенням відповідно до фізіологічних норм споживання за рахунок власного виробництва та надходження від імпорту. Продовольча проблема належить до категорії глобальних, оскільки для її розв'язання не достатньо зусиль окремих держав, а потрібне налагоджене співробітництво світової спільноти, незалежно від суспільного та економічного розвитку. Тому в умовах економічного розвитку в Україні реальна і повноцінна система продовольчої безпеки повинна охоплювати такі складові: міцне і надійне забезпечення, що базується на

національному АПК, здатному постійно забезпечувати населення продуктами харчування на відповідному рівні, адекватно реагуючи на кон'юнктуру продовольчого ринку; фізична і економічна доступність необхідної кількості асортименту продовольства для різних категорій населення забезпечується їх платоспроможністю, що не ставить під загрозу задоволення інших основних потреб людини; система захищеності вітчизняного виробника продовольчих товарів від імпоротної залежності як в продовольстві, так і ресурсному забезпеченні. [1]

Передусім державна політика із забезпечення продовольчої безпеки визначається відповідними нормативними актами згідно з п. 17 ст. 92 Конституції України. Закон України «Про основні засади державної аграрної політики» від 18 жовтня 2005 р. Закріплює гарантію продовольчої безпеки на рівні стратегічної мети аграрної політики [2].

Положення ст. 3 про «Державний контроль якості і безпеки продовольчих товарів у розрізі захисту прав споживачів та формування ринків сільгосппродукції». Важливу роль у розв'язанні проблеми якості відіграють державні стандарти, враховують як біологічні, хімічні властивості продукції, і інші, за для відповідності потребам кінцевого споживача. Із зміною вказаних факторів виникають передумови для зміни вимог стандартів, які є базою цін. При цьому продукція сільського господарства, яку заготовляють і постачають для продовольчого споживання, технічних та кормових цілей і на експорт, має відповідати чинним державним стандартам. Їх використовують для сертифікації продукції, тобто документального підтвердження її відповідності вимогам якості [3].

Діє Закон України «Про якість та безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини» [4], який регулює відносини між органами виконавчої влади, виробниками, продавцями і споживачами харчових продуктів та визначає правовий порядок забезпечення безпечності і якості харчових продуктів.

Отже, безпечний харчовий продукт – це той, який не має шкідливого впливу на здоров'я людини, безпосередньо чи опосередковано за умов його виробництва та обігу з дотриманням вимог санітарних заходів і споживання за призначенням, а якість харчового продукту – це ступінь досконалості властивостей та характерних рис харчового продукту, які здатні задовольняти потреби й побажання тих, хто споживає цей харчовий продукт. Економічною передумовою встановлення матеріальних стимулів для сфери сільського господарства за підвищення якості сільськогосподарської продукції є можливість поліпшити її з допомогою агротехнічних та організаційно-технологічних заходів. У разі відсутності цієї передумови встановлення доплат чи знижок за поліпшення або зниження якості продукції не має економічної мотивації.

Розв'язання проблеми необхідної кількості, якості та безпечності продуктів харчування в Україні передбачає вжиття комплексних заходів:

ліквідацію їх дефіциту шляхом належної пропозиції на ринку; досягнення необхідної купівельної спроможності населення; забезпечення об'єктивного оперативного визначення якісних параметрів і контролю за якістю продовольчої сировини; нарощування виробництва органічної агропродовольчої продукції та ввести жорсткі штрафні економічні та адміністративні санкції за порушення відповідних вимог її сертифікації, впровадження та підтримання досвіду ЄС; запровадження дієвих економічних стимулів за поліпшення якості та дотримання безпечності продукції тим виробникам та за ті чинники, від яких залежить безпека продукції на кожному етапі її руху від виробника до безпосереднього споживача . [4]

Держава повинна оновлювати відповідну нормативно-правову базу та проваджувати дієву політику продовольчого забезпечення, стимулювати та регулювати всі типи сільськогосподарських підприємств нарощувати виробництво продукції, підвищувати її якість, забезпечувати виконання державних програм, оновлювати технічні засоби з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу.

Список використаних джерел:

1. Ульяновченко О. В. Залежність продовольчої безпеки країни від забезпеченості аграрної сфери ресурсами. *Агросвіт*. №4. 2017.
2. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. № 254к/96– ВР [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text) .
3. Про основні засади державної аграрної політики: Закон України №2982.: [URL:https://ips.ligazakon.net/document/GH72I00A](https://ips.ligazakon.net/document/GH72I00A).
4. Плотнікова М.Ф. Органічне виробництво як основа продовольчої безпеки країни. Житомир: Полісся, 2014. С. 384–388.

*Науковий керівник: Шишлюк В.Р., канд. юр. наук, доцент,
Одеська національна академія харчових технологій,
м. Одеса, Україна*